

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN**
Föredraganden
Jenny Lindström

DOM
2018-01-04
Meddelad i Falun

Mål nr
1363-17

KLAGANDE

Simon Lennström, 19980417-3335

God man: Pia Lennström
Grevbo 124
781 98 Borlänge

Ombud: Emma Blomberg
Humana Assistans AB
Box 184
701 43 Örebro

MOTPART

Försäkringskassan
Processjuridiska enheten, Sundsvall
851 93 Sundsvall

ÖVERKLAGAT BESLUT

Försäkringskassans beslut 2017-02-24, diariernr 013167-2017

SAKEN

Assistansersättning

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet och förklarar att Simon Lennström har rätt till assistansersättning med minst 20 timmar och 10 minuter per vecka från och med maj 2017. Målet visas åter till Försäkringskassan för prövning av omfattningen av insatsen mot bakgrund av det som följer av denna dom.

Förvaltningsrätten bestämmer att sekretessen enligt 28 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta gälla för uppgifter om enskilds personliga förhållanden som lagts fram vid den muntliga förhandlingen inom stängda dörrar och som inte tagits in i denna dom.

Dok.Id 210844

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 45 S-791 21 Falun	Kullen 4	023-383 00 00 E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se www.forvaltningsrattenifalun.domstol.se	023-383 00 80	måndag–fredag 08:00–12:00 13:00–16:00

BAKGRUND

Försäkringskassan beslutade den 2 februari 2017 att avslå Simon Lennströms ansökan om fler assistansersättningstimmar. Försäkringskassan beslutade även att dra in Simon Lennströms assistansersättning från och med maj 2017 eftersom hans grundläggande behov endast uppgår till 16 timmar och 39 minuter per vecka. Vid omprövningen den 24 februari 2017 beslutade Försäkringskassan att inte ändra beslutet.

YRKANDE M.M.

Simon Lennström yrkar att han ska beviljas assistansersättning i sökt omfattning eller i den omfattning som förvaltningsrätten finner skälig och har till stöd för sin talan bifogat medicinska underlag, intyg från sin skola och avlastningsboende samt ett antal tillbudsrapporter. Därutöver anför han bl.a. följande. Hans grundläggande behov överstiger gränsen om 20 timmar per vecka. Han är i behov av hjälp vid toalettbesök och behöver mer hjälp i samband med kommunikation. Han behöver även hjälp med att inta måltider och har ett behov av hjälp från någon med ingående kunskap om honom och hans sätt att fungera. Försäkringskassan har bedömt att besvären med toalettbesöken är av tillfällig karaktär. Vid tidpunkten för beslutet hade dock besvären förelegat under ett års tid och nu har det nästan gått ett år till utan att besvären förbättrats. Han kan inte lämnas ensam på toaletten eftersom han riskerar att skada sig själv och det finns ingen lösning inom synhåll. Besvären är således varaktiga och hans utökade behov av hjälp i samband med toalettbesök ska därmed beaktas vid bedömningen av hans hjälpbehov. Försäkringskassan har beräknat att han har ett kommunikationsbehov på 30 minuter per dag. Vid denna bedömning ska dock både hans behov av att kommunicera med andra och andras behov av att kommunicera med honom beaktas. Den beräknade kommunikationstiden är därmed för låg. En rimligare uppskattning av hans hjälpbehov i detta avseende är en timme per dag.

Han har tidigare bedömts ha behov av hjälp av någon med ingående kunskap om honom och hans behov har inte på något sätt förändrats till det bättre under de senaste åren. Hans beteende har snarare förvärrats och hans utbrott har tilltagit. Att han har assistenter med ingående kunskap om honom är en förutsättning för att förmå honom att inta måltider, klä på sig och duscha m.m. eftersom han under dagarna genomgående fastnar i olika tvångsbeteenden som han inte kan ta sig ur på egen hand. Han har ett kraftigt utåtagerande beteende och ingående kunskap är fullkomligt avgörande för att över huvudtaget kunna arbeta med honom för att undvika många utbrott som utsätter honom själv och andra för fara. Hans svårigheter är så stora att han inte ens tillåts visats i skolan utan sin assistent. När assistansersättningen drogs in behövde han även sluta på sitt fritidshem eftersom personalen inte ville ha honom där när det saknades personliga assistenter. Antalet utbrott som han får beror på hans aktuella mående. Assistenter med ingående kunskap kan dock genom små ingripanden förhindra att han får stora utbrott. Skulle personer som inte har ingående kunskap om honom arbeta är det rimligt att anta att hans utbrott skulle bli mer frekventa.

Försäkringskassan anser att överklagandet ska avslås och anför i huvudsak följande. Simon Lennström har, främst på grund av sina kommunikations-svårigheter, ansetts ha särskilda skäl att få assistansersättning för tid i skolan. Detta innebär dock inte att det kan anses kräva ingående kunskaper för att tillgodose hans behov av hjälp. I ADL-bedömningen framgår att Simon Lennström personliga assistenter agerar sköld, men inte mycket mer. Om ingående kunskap ska anses föreligga ska det grundläggande behovet endast kunna utföras av ett begränsat antal personer. Simon Lennström har dock tidigare haft runt nio stycken personliga assistenter med varierande kunskap om honom och det synes som att risken för utbrott är densamma oavsett assistenternas kunskap. Det saknas alltså dokumenterade beskrivningar om vilken typ av ingående kunskap som krävs. Vidare saknas rapporter eller liknande underlag som styrker att Simon Lennström har en hög utbrottsfre-

kvens. Assistansersättningen ska bara täcka kontinuerliga behov och avseende tiden för hjälp med kommunikation är det endast den aktiva tiden att ”tolka” som kan beaktas. Andras behov av att kommunicera med Simon Lennström ska inte beräknas och av utredningen framgår att han inte är intresserad av att kommunicera med andra. En halvtimme per dag för kommunikation bör därför vara tillräckligt. Simon Lennströms behov av hjälp med de grundläggande behoven överstiger således inte 20 timmar per vecka och han har därför inte rätt till assistansersättning.

Förvaltningsrätten har den 8 december 2017 hållit muntlig förhandling i målet inom stängda dörrar, varvid vittnesförhör har hållits med Erika Ödmark och Birgitta Björk på begäran av Simon Lennström.

SKÄLEN FÖR RÄTTENS AVGÖRANDE

Förutsättningar för assistansersättning

För rätt till assistansersättning krävs att den försäkrade behöver personlig assistans i genomsnitt mer än 20 timmar i veckan för sådana grundläggande behov som avses i 9 a § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Med personlig assistans avses personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med sin personliga hygien, måltider, att klä av och på sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade. Den som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov har även rätt till insats för andra personliga behov om behoven inte tillgodoses på annat sätt. Den enskilde ska genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor (se 51 kap. 3 § socialförsäkringsbalken samt 7 och 9 a §§ LSS).

Vad framgår av utredningen?

Av de medicinska underlagen i målet framgår i huvudsak följande. Simon Lennström har en stor funktionsnedsättning som kräver assistans. Hans beteende har blivit mer svårhanterligt under de senaste åren och han har även fått alltmer tilltagande svåra utbrott där det föreligger risk att han själv samt kända och okända personer kan fara illa. Utbrotten kan utlösas av små saker och kan inte hanteras av en assistent, varför det bedöms nödvändigt att han har dubbel assistans vid hans sida hela tiden. Simon Lennström har även svåra problem med sin tarmtömning och river sig perianalt med blödning som följd.

I ett arbetsterapeututlåtande framgår bl.a. följande. Simon Lennström har dubbelsidig hörselnedsättning och svårigheter med kommunikation, social interaktion och flexibilitet i aktiviteter samt tankemönster. Han har även vokala tics med olika ljud, harklingar och smackande samt tvångsmässiga motoriska tics. Simon Lennström har inte förmåga att hålla i kontakterna med t.ex. skola och habilitering som krävs i vardagen och tar inte själv initiativ till att kommunicera. Han fastnar lätt i beteenden tills han får på puttning från en annan person och saknar förmåga att uttrycka känslor, önsningar eller smärta. Han kan rent fysiskt klä på sig och äter själv. De personer som finns runtomkring Simon Lennström behöver ha särskilda kunskaper för att bl.a. kunna avläsa hans mående, förhållningssätt och teckenspråk.

Enligt intyg från Simon Lennströms skola är hans förmåga att kommunicera med sin omgivning mycket begränsad. Vidare framgår det att personalen ofta har problem att hitta orsaken till Simon Lennströms svåra aggressionsutbrott.

Uppgår det grundläggande hjälpbehovet till 20 timmar per vecka?

Försäkringskassan har i sin bedömning konstaterat att Simon Lennströms grundläggande behov uppgår till 16 timmar och 39 minuter. I dessa timmar

ingår bl.a. personlig hygien, hjälp med påklädning samt hjälp med kommunikation. Försäkringskassan har inte godtagit någon tid för hjälp med måltider. Förvaltningsrätten finner ingen anledning att göra någon annan bedömning i denna del eftersom det av utredningen i målet framgår att Simon Lennström kan äta på egen hand.

I målet har anförts att Simon Lennströms svårigheter är så omfattande att han inte ens tillåts visats i skolan utan en assistent och att han även behövde sluta på sitt fritidshem eftersom personalen inte ville ha honom där när det saknades personliga assistenter. Förvaltningsrätten finner ingen anledning att ifrågasätta dessa uppgifter. Enligt bifogade tillbudsrapporter har Simon Lennström bl.a. knuffat en soptunna nedför en trapp samt kastat en kopp och en lampglob i samband med aggressionsutbrott. Vidare framgår det av utredningen att han bl.a. kommunicerar med hjälp av läten, minspel och kroppsspråk samt att han vid kommunikationsmissförstånd kan bli frustrerad och i värsta fall få ett utbrott som leder till att någon eller han själv skadas. Med hänsyn till vad som framkommit angående Simon Lennströms besvärssbild finner således förvaltningsrätten att det i målet får anses utrett att han behöver hjälp av personer som känner honom väl och har kunskaper om honom och hans funktionshinder för att han ska kunna tillförsäkras goda levnadsvillkor.

Det är i målet ostridigt att Simon Lennström har ett hjälpbehov i samband med kommunikation. Av utredningen framgår att han saknar förmåga att hålla i kontakterna med t.ex. skolan och att hans förmåga att kommunicera med sin omgivning är mycket begränsad. Simon Lennströms behov av hjälp med kommunikationen finns således såväl när han ska förmedla sig till utomstående som när han ska förstå budskap från andra. Alldeles oavsett Simon Lennströms intresse av att kommunicera bedömer därmed förvaltningsrätten att tidsåtgången skäligen kan uppskattas till en timme per dag, vilket medför en utökning av hans grundläggande behov med tre och en halv

timme i veckan. När tiden för kommunikation läggs till på Försäkringskassans befintliga bedömning kommer således Simon Lennströms grundläggande hjälpbehov att uppgå till minst 20 timmar och 10 minuter per vecka. Han har således rätt till assistansersättning. Det bör dock ankomma på Försäkringskassan att beräkna den totala omfattningen av insatserna med hänvisning av vad som framkommit i denna dom. Målet ska därför visas åter dit.

Hur man överklagar, se bilaga (DV 3104/1 C).

Eva Karlsson Helghe
rådman

I avgörande har även nämndemännen Elisabeth Rooth Eriksson, Christer Iversen och Bertil Ström deltagit.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom två månader** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om

de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

Sista dagen för överklagande är i regel den dag som genom sitt tal i månaden motsvarar den dag Ni fick del av beslutet. Om Ni fick del av förvaltningsrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om Ni fick del av beslutet en dag med ett tal i månaden som inte finns i slutmånaden löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag. Om Ni fick del av beslutet t.ex. den 31 juli måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 september.

Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.